

رابطه فضایل و مکارم اخلاق با تکامل انسان / روایاتی از فضایل اخلاقی معصومین

رشد و ترقی و سعادت فرد انسان و جامعه انسانی با اخلاق و صفات برگزیده انسانی به دست می آید و در بینش اصیل مکتب الهی اسلام، پاکی ها و محسنات اخلاقی نقشی اساسی در صعود مومن به سوی کمال مطلق دارد.

رشد و ترقی و سعادت فرد انسان و جامعه انسانی با اخلاق و صفات برگزیده انسانی به دست می آید و در بینش اصیل مکتب الهی اسلام، پاکی ها و محسنات اخلاقی نقشی اساسی در صعود مومن به سوی کمال مطلق دارد.

به گزارش خبرگزاری مهر، نمازگزار برای پرورش و تکمیل نفس و سیر و سلوک و نیل به مقام قرب الی الله، لازم است تمام فضایل و مکارم اخلاق را در خود پرورش دهد. اخلاق خوب ارزشهایی هستند که با روح ملکوتی انسان سازگاری دارند و با پرورش فضایل اخلاقی و دوری از رذایل اخلاقی، انسانیت انسان کامل و کاملتر می شود و به مقام قرب نایل می گردد.

اخلاق زیربنای اعمال ما است. اخلاق سهم فراوانی در زندگی انسان دارد. از اینجااست که ما باید خودمان را بشناسیم و پس از آن اخلاق را مورد بررسی قرار دهیم. به همین سبب می بینیم که معصومین علیهم السلام تمام وجودشان را سجایای اخلاقی و صفات برآورنده انسانی احاطه نموده است و به تمام معنی اخلاق الهی را در وجود خویش به حد کمال رسانده اند.

خداوند سبحان سرچشمه همه کمالات می باشد و انسان که مخلوق اوست و پاک خلق شده و به کمالات تمایل دارد، انسانی نیست که از اخلاق بدش بیاید، آنچه که مهم است اینکه انسان فضایل را بشناسد و بعد به آن عمل نماید. رشد و ترقی و سعادت فرد انسان و جامعه انسانی همراه با اخلاق و صفات برگزیده انسانی است و در بینش اصیل مکتب الهی اسلام، پاکی ها و محسنات اخلاقی نقشی اساسی در صعود مومن به سوی کمال مطلق دارد. فضایل اخلاقی هم در قرآن و هم در روایات بیان شده اند که می توان به فضایی چون زهد، وفا، حلم، تواضع، خوش برخوردی، ایثار، راستی و درستی، امانتداری، عدالت، احسان و نیکوکاری، پایداری، سخاوت، وفای به عهد، توکل، عفو، گذشت، صبر و خیرخواهی، دفاع از محرومین، شکر و سپاسگزاری اشاره کرد.

قرآن کریم در آیه 31 سوره احزاب نمونه کمال صفات الهی را شخصیت پیامبر اسلام (ص) معرفی می کند و مسلمانان را به پیروی ایشان فرا می خواند: "لقد کان لکم فی رسول الله اسوه حسنه" پیامبر اسلام، برای شما نمونه و الگوی نیکویی است.

باز خداوند متعال در آیه 4 سوره قلم در مقام و ثنای پیامبری که خاتم کمالات و فضایل و معجزات انبیا سلف خویش است، او را بر خلق عظیمش می ستاید: وانک لعلی خلق عظیم؛ و تو پیامبر اخلاقی عظیم و برجسته داری.

همچنین در آیه 74 سوره هود دیگری حضرت ابراهیم (ع) را به سه صفت عالی می ستاید: ان ابراهیم لحلیم اواه منیب؛ چرا که ابراهیم (ع) بردبار و دلسوز و بازگشت کننده به سوی خدا است. و یا در آیه 3 سوره اسراء درباره حضرت نوح (ع) چنین می فرماید: ای فرزندان کسانی که با نوح بر کشتی سوار کردیم، او بنده شکرگزاری بود شما هم مانند او باشد تا نجات یابید.

بدین ترتیب روشن می شود که آنچه ملاک ثنای انبیا و ائمه اطهار علیهم السلام واقع گردید، صفات و ارزش های والای اخلاقی ایشان است که بدان ها متخلق بوده اند.

نمازگزار باید تمام فضایل اخلاقی را در خود جمع کرده و در صحنه های مختلف پیاده کند تا درونش رسوخ کند و به صورت ملکه قرار گیرد. خود نماز موجب صعود اخلاق حسنه و رسیدن به اخلاق الله است.

یک روایت از فضایل اخلاقی در زندگی امام حسین (ع)

تاریخ زندگی و قیام امام حسین (ع) را همه می دانند که در چه وضعی قیام خود را آغاز کرد، در چه فشاری بود و چه مظالمی وجود داشت، ولی در عین حال آنجا که پای مسائل اخلاقی به میان می آمد آیا حاضر بود حتی علیه دشمن از اخلاق تجاوز بکند؟ مسلم بن عقیل یک تربیت شده اوست، یک شیعه است و سربازی است از طرف او، بهترین فرصتها به دستش می آید که ابن زیاد را بکشد، ولی در همان حال فکر می کند که اسلام با این طریق مبارزه مخالف است و این گونه مبارزه را جوانمردانه نمی داند.

به او گفتند: چرا از این صندوق خانه بیرون نیامدی که شر او را از سر مسلمین کم کنی؟ گفت: همان وقت به فکر حدیث پیغمبر افتادم: الایمان قید الفتک؛ ایمان اجازه نمی دهد که مسلمانان ولو به آن کسی که بیرون مرز دینی خودش هست تجاوز بکنند. این ناجوانمردانه و نامردانه است، من نمی توانم چنین کاری بکنم.

دشمن می آید در بین راه در حالی که تشنه است. می گویند از این فرصت استفاده بکنیم و آب را به روی آنها بیندیم. می فرماید مبادا چنین کنید، طریق مبارزه اینگونه نیست که آب را به روی آنها بیندیم، به آنها آب بدهید، به اسبانشان هم آب بدهید. پیشنهاد می کنند الان بهترین موقع است برای جنگیدن، می فرماید: از لحاظ اینکه آنها را از بین ببریم بله، ولی از لحاظ حق و قانون چطور؟ هنوز که آنها به ما تجاوز نکرده اند، آنها مسلمانند، ما هم مسلمان هستیم تا آنها تجاوز نکنند ما از خودمان دفاع نمی کنیم.